

ประกาศการไฟฟ้านครหลวง
ที่ ๒๔/๒๕๕๕
เรื่อง คู่มือการกำจัดขยะพิษ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะพิษ หรือขยะอันตรายที่เกิดขึ้นในหน่วยงานต่าง ๆ ของการไฟฟ้านครหลวง ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกหน่วยงาน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การไฟฟ้านครหลวง ในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จึงให้ยกเลิกประกาศการไฟฟ้านครหลวง ที่ ๓๖/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง คู่มือการจัดการกำจัดขยะพิษและให้ใช้ประกาศฉบับนี้แทน

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(ลงชื่อ) อาทร สินสวัสดิ์
 (นายอาทร สินสวัสดิ์)
 ผู้ว่าการ

คู่มือการกำจัดขยะพิษ

การไฟฟ้านครหลวง

คำนำ

การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) เป็นรัฐวิสาหกิจ ที่มีขอบข่ายบริการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับประชาชนในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และนนทบุรี ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาและการเจริญเติบโตของประเทศในทุกๆ ด้าน ในฐานะหน้าที่ขององค์กรที่ดีของสังคม กฟน. จึงเห็นความสำคัญ และถือเป็นความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ขององค์กรในการที่จะรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้ กฟน. มีกิจกรรมที่แสดงถึงความมุ่งมั่นในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นการจุดประกายสร้างจิตสำนึกและนำการปฏิบัติขององค์กรเพื่อเป็นตัวอย่าง พร้อมเชิญชวนเครือข่ายต่างๆ มาร่วมดำเนินการ และสร้างพื้นฐานความเข้มแข็งที่พร้อมสำหรับการพัฒนาสู่ความยั่งยืนทั้งขององค์กร สังคม และสิ่งแวดล้อม กฟน. จึงจัดทำโครงการลดภาวะมลพิษจากขยะพิษ เพื่อย้ำถึงเจตนารมณ์อันแน่วแน่ดังกล่าว โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารและพนักงานได้แสดงจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ด้วยการรณรงค์ลดภาวะมลพิษจากขยะพิษของ กฟน. โดยเน้นในเรื่องการสร้างตระหนักรู้ และสร้างจิตสำนึกที่ดีของพนักงาน ในการใส่ใจดูแลและลดปริมาณขยะพิษที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์และมีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม กฟน. จึงได้ปรับปรุง “คู่มือการกำจัดขยะพิษ” เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน ในการคัดแยก จัดเก็บ และขนส่งขยะพิษเพื่อจัดส่งไปกำจัดอย่างถูกวิธี ปลอดภัย และเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร อันเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

การไฟฟ้านครหลวง

พฤษภาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
● นิยามเกี่ยวกับ “ขยะ”	1
● แนวปฏิบัติในการกำจัด	
- ขยะพิษจากอุปกรณ์ไฟฟ้า	2
- ขยะพิษจากอุปกรณ์สำนักงาน	3
- ขยะพิษจากอุปกรณ์สื่อสาร ยานพาหนะ เครื่องมือวัดที่ใช้พลังงานจากแบตเตอรี่	3
- ขยะพิษจากน้ำมันอุปกรณ์ต่างๆ	4
- ขยะพิษจากฝ่ายการแพทย์ (โรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง) และสถานพยาบาล	5
- ขยะพิษอื่นๆ	6

นิยามเกี่ยวกับ “ขยะ”

ขยะ คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ วัสดุพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นๆ

ขยะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท

1. ขยะอินทรีย์ คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น ใบไม้ เศษผัก เศษอาหาร เศษเนื้อสัตว์ เปลือกผลไม้ เป็นต้น
2. ขยะรีไซเคิล คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ กระจก เศษพลาสติก เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น
3. ขยะพิษ หรือขยะอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบ หรือปนเปื้อนวัตถุอันตราย ได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุแก๊สมันตรึง วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถสังเกตได้จากฉลากที่ติดบนภาชนะบรรจุ เช่น ระบุว่า สารไวไฟ สารมีพิษ สารกัดกร่อน ห้ามรับประทาน ห้ามเผา อันตราย สัญลักษณ์หัวกะโหลกไขว้ และภาษาอังกฤษ เช่น Danger, Toxic, Corrosive, Flammable เป็นต้น
4. ขยะทั่วไป หรือมูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจาก 3 ประเภทดังกล่าว มีลักษณะที่ย่อยสลายยาก และไม่คุ้มค่าต่อการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม วัสดุพลาสติกบรรจุผงซักฟอก ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป วัสดุพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟม และฟอล์ยเปื้อนอาหาร เป็นต้น

การไฟฟ้านครหลวงจัดแบ่งประเภทของขยะพิษที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กร ออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ขยะพิษจากอุปกรณ์ไฟฟ้า ได้แก่ หลอดฟลูออเรสเซนต์ทุกชนิด หลอดไฟฟ้าสาธารณะ และหลอดไฟส่องสว่างที่ไม่ใช่หลอดไส้หรือไฟหยดน้ำ
2. ขยะพิษจากอุปกรณ์สำนักงาน ได้แก่ ตลับหมึกเครื่องพิมพ์เลเซอร์ ตลับหมึกเครื่องถ่ายเอกสาร
3. ขยะพิษจากอุปกรณ์สื่อสาร ยานพาหนะ เครื่องมือวัดที่ใช้พลังงานจากแบตเตอรี่ ได้แก่ แบตเตอรี่วิทยุสื่อสาร แบตเตอรี่เครื่องมือวัด แบตเตอรี่แห้งชนิดต่างๆ แบตเตอรี่รถยนต์ แบตเตอรี่ที่ใช้ในสถานีจ่ายไฟฟ้า
4. ขยะพิษจากน้ำมันอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันหม้อแปลง (ไม่มีสาร PCB) น้ำมันไฮดรอลิก น้ำมันมอเตอร์คอมเพรสเซอร์ ฯ
5. ขยะพิษจากฝ่ายการแพทย์ (โรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง) และสถานพยาบาล ได้แก่ ขยะติดเชื้อ ซึ่งปนเปื้อนเชื้อโรค ยาหม้ออายุ หรือสารเคมีที่อันตราย
6. ขยะพิษอื่นๆ ได้แก่ เศษสายไฟฟ้าหุ้มฉนวน ถังดับเพลิงเก่า ขี้เลื่อยดูดซับน้ำมันหล่อลื่น ฯ

แนวปฏิบัติในการกำจัด

ขยะพิษจากอุปกรณ์ไฟฟ้า

ขยะพิษจากอุปกรณ์ไฟฟ้า ได้แก่ หลอดฟลูออเรสเซนต์ทุกชนิด หลอดไฟฟ้าสาธารณะ และหลอดไฟส่องสว่างที่ไม่ใช่หลอดไส้หรือไฟหยคน้ำ หลอดไฟฟ้าเหล่านี้มีสารปรอทปนอยู่ภายใน ซึ่งจะมีผลเสียต่อสุขภาพ เพราะสารปรอททำให้เกิดอันตรายต่างๆ มากมาย ดังนั้น จึงควรแยกทิ้งอย่างระมัดระวัง และจัดเก็บหลอดไฟฟ้าไว้ในซองบรรจุหลอด หรือห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ แล้วแยกจัดเก็บไว้ในบริเวณที่ปลอดภัย ระมัดระวังอย่าให้หลอดแตก รวบรวมนำส่งรจัดเก็บขยะของ กทม. หรือนำส่ง กทม. เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

ชนิด	การจัดเก็บ	การขนส่ง	การกำจัด
1. หลอดฟลูออเรสเซนต์ทุกชนิด 2. หลอดไฟฟ้าสาธารณะ 3. หลอดไฟส่องสว่างที่ไม่ใช่หลอดไส้ หรือไฟหยคน้ำ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ ผทก. ผบพ. และ พช. รวบรวมไว้ โดยนำหลอดเก่าที่ชำรุด (ไม่แตก) บรรจุลงในซอง หรือกล่องใส่เดิม แล้วแยกจัดเก็บไว้	ผทก. รับผิดชอบนำส่ง รจัดเก็บขยะของ กทม. / หน่วยงานที่รับผิดชอบ นำส่งสำนักงานเขตของ กทม.	กทม. นำไปกำจัด

ขยะพิษจากอุปกรณ์สำนักงาน

ขยะพิษจากอุปกรณ์สำนักงาน ได้แก่ ตลับหมึกเครื่องพิมพ์เลเซอร์ ตลับหมึกเครื่องถ่ายเอกสาร อุปกรณ์ดังกล่าวมีสารเคมีอันตราย จึงควรแยกทิ้งอย่างระมัดระวัง และจัดเก็บตลับหมึกที่ใช้หมดแล้วไว้ในกล่องบรรจุตลับ หรือใส่ในถุงพลาสติกและปิดปากถุงให้แน่น แล้วแยกจัดเก็บในถังขยะพิษที่ กฟน. จัดเตรียมไว้ เพื่อ ผทก. รวบรวม นำส่งรจัดเก็บขยะของ กทม. หรือนำส่ง กทม. นำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

ชนิด	การจัดเก็บ	การขนส่ง	การกำจัด
1. ตลับหมึกเครื่องพิมพ์เลเซอร์	ทุกหน่วยงานรวบรวมบรรจุลงในภาชนะ / กล่องใส่ แล้วทิ้งในภาชนะหรือถังขยะพิษที่ กฟน. จัดเตรียมไว้	ผทก. นำส่งรจัดเก็บขยะ กทม. / ผทก. นำส่ง ณ ที่สำนักงานเขตของ กทม.	กทม. นำไปกำจัด
2. ตลับหมึกเครื่องถ่ายเอกสาร	เอกชนเจ้าของเครื่องถ่ายเอกสารเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนตลับหมึก	ภาคเอกชนเจ้าของเครื่องถ่ายเอกสารดำเนินการ	ภาคเอกชนเจ้าของเครื่องถ่ายเอกสารดำเนินการ

ขยะพิษจากอุปกรณ์สื่อสาร ยานพาหนะ เครื่องวัดที่ใช้พลังงานจากแบตเตอรี่

ขยะพิษจากอุปกรณ์สื่อสาร ยานพาหนะ เครื่องมือวัด ได้แก่ แบตเตอรี่วิทยุสื่อสาร แบตเตอรี่เครื่องมือวัด แบตเตอรี่แห้งชนิดต่างๆ แบตเตอรี่รถยนต์ แบตเตอรี่ที่ใช้ในสถานีจ่ายไฟฟ้า มีสารตะกั่ว แคดเมียม แมงกานีส นิกเกิล-แคดเมียม ลิเทียม และปรอท ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงควรแยกทิ้งอย่างระมัดระวัง โดยแบตเตอรี่วิทยุสื่อสาร แบตเตอรี่เครื่องมือวัด และแบตเตอรี่แห้งชนิดต่างๆ ให้นำหน่วยงานรวบรวมทิ้งในกล่อง หรือถังขยะพิษที่ กฟน. จัดเตรียมไว้ โดยก่อนทิ้งให้ใส่ขยะพิษในถุงพลาสติกพร้อมทั้งมัดปากถุงให้แน่น และนำส่ง กทม. เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี ส่วนแบตเตอรี่รถยนต์และแบตเตอรี่ที่ใช้ในสถานีจ่ายไฟฟ้า ให้นำหน่วยงานรวบรวมนำส่ง ฝผด. ต่อไป

ชนิด	การจัดเก็บ	การขนส่ง	การกำจัด
1.แบตเตอรี่วิทยุสื่อสาร แบตเตอรี่เครื่องมือวัด หรืออื่นๆ และแบตเตอรี่ แห้งทุกชนิด	ทุกหน่วยงานรวบรวม บรรจุลงในถุงพลาสติก พร้อมทั้งมัดปากถุงให้ แน่น และให้ทิ้งในกล่อง หรือถังขยะพิษที่ กฟน. เตรียมไว้	ฝทก.นำส่งรถจัดเก็บขยะ ของ กทม. / ฝทก. นำส่ง สำนักงานเขตของ กทม.	กทม. นำไปกำจัด
2. แบตเตอรี่รถยนต์ แบตเตอรี่ที่ใช้ในสถานี จ่ายไฟฟ้า	ฝจย. หรือ ฝปร. รวบรวม	ฝจย. หรือ ฝปร. นำส่ง ฝผด.	แผนกรับปรับปรุงและ จำหน่ายของเก่า ฝผด. รับ ไปดำเนินการ

ขยะพิษจากน้ำมันอุปกรณ์ต่างๆ

ขยะพิษจากน้ำมันอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันหม้อแปลง (ไม่มีสาร PCB) น้ำมันไฮดรอลิก น้ำมันมอเตอร์คอมเพรสเซอร์ น้ำมันอุปกรณ์เหล่านี้ ส่วนใหญ่ไม่มีสารพิษมากนัก แต่อันตรายอยู่ที่การหลุดปนเป็นอนุภาคเล็กๆ เช่น ดิน น้ำ ซึ่งน้ำมันอุปกรณ์เหล่านี้กำจัดทำลายยาก และจะทำให้สภาพของดินและน้ำเสียไป หน่วยงานจึงควรแยกบรรจุอย่างระมัดระวัง สำหรับน้ำมันหล่อลื่นรถยนต์ เอกชนที่รับเปลี่ยนถ่ายจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการนำกลับไปกำจัด ส่วนน้ำมันอื่นๆ ที่เหลือ ให้หน่วยงานแยกประเภท ไม่ควรเทรวมกัน แล้วบรรจุลงในภาชนะที่ไม่รั่วซึม เก็บไว้ในที่ร่ม และรวบรวมนำส่งผู้รับผิดชอบต่อไป

ชนิด	การจัดเก็บ	การขนส่ง	การกำจัด
1. น้ำมันหล่อลื่น	ภาคเอกชนที่เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องดำเนินการ	-	-
2. น้ำมันหม้อแปลง	หน่วยงานบรรจุลงในภาชนะที่แข็งแรง ปิดคอก	หน่วยงานรวบรวมนำส่งฝอย. และ ฝรช.	- ฝอย. นำไปกรองเพื่อใช้เดิมเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงใช้กับรถยนต์ - ฝรช. นำไปเผาแบบหล่อเสา
น้ำมันไฮดรอลิก /	หน่วยงานบรรจุลงในภาชนะที่แข็งแรง ปิดคอก	หน่วยงานรวบรวม แล้วให้ ฝรช. ไปปฏิบัติตามหน่วยงาน	ฝรช. นำไป Reused ใช้ประโยชน์อื่น
น้ำมันมอเตอร์คอมเพรสเซอร์ ฯลฯ	ส่งภาคเอกชนดำเนินการ	ภาคเอกชนรับดำเนินการ	

ขยะพิษจากฝ่ายการแพทย์ (โรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง) และสถานพยาบาล

ขยะพิษจากฝ่ายการแพทย์ (โรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง) และสถานพยาบาล ได้แก่ ขยะติดเชื้อซึ่งปนเปื้อนเชื้อโรค ยาหม้ออายุ หรือสารเคมีที่อันตราย ควรคัดแยกออกจากขยะอื่นๆ และรวบรวมไว้ในที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะ แล้วให้ภาคเอกชนรับไปดำเนินการกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

ชนิด	การจัดเก็บ	การขนส่ง	การกำจัด
ขยะติดเชื้อ / ยาหม้ออายุ / สารเคมีอันตราย	ฝ่ายการแพทย์ / สถานพยาบาลรวบรวม	ส่งฝ่ายการแพทย์ / รวบรวมไว้โดยแยกจากขยะทั่วไป	กทม. / ภาคเอกชนรับไปดำเนินการกำจัดตามมาตรฐานกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ปี พ.ศ. 2515

ขยะพิษอื่น ๆ

ขยะพิษจากขยะชนิดอื่นๆ ได้แก่ เศษฉนวนหุ้มสายไฟฟ้า ถึงดับเพลิงเก่า จี๊เหล็ยดูดซับน้ำมันหล่อลื่น ควรคัดแยกออกจากขยะอื่นๆ ห้ามทุบทำลาย และรวบรวมไว้ในที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะ แล้วส่งให้ ฝพด. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ชนิด	การจัดเก็บ	การขนส่ง	การกำจัด
1.ถึงดับเพลิงเก่า	หน่วยงานรวบรวม ห้ามทุบทำลาย	หน่วยงานรวบรวมนำส่ง ฝพด.	แผนกรับปรับปรุงและจำหน่ายของเก่า ฝพด. รับไปดำเนินการ
2. เศษฉนวนหุ้มสายไฟฟ้า	หน่วยงานรวบรวม	หน่วยงานรวบรวม นำส่ง ฝพด.	แผนกรับปรับปรุงและจำหน่ายของเก่า ฝพด. รับไปดำเนินการ
3. จี๊เหล็ยดูดซับน้ำมันหล่อลื่น	ฝจย. รวบรวมบรรจุลงในภาชนะ หรือถังขยะที่จัดไว้โดยเฉพาะ	ฝจย. นำส่งรถจัดเก็บขยะของ กทม. / นำส่งสำนักงานเขตของ กทม.	กทม. รับไปกำจัด
4. ภาชนะบรรจุสี หรือทินเนอร์	ฝทภ. รวบรวม	ฝทภ. รับไปดำเนินการ / นำส่งรถจัดเก็บขยะของ กทม.	กทม. รับไปกำจัด

ข้อมูลอ้างอิง : 1. กรมควบคุมมลพิษ
2. สำนักอนามัยและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร